Anul II. Nrul — 19 Prețul unui exemplar **4** Lei. Timișoara, 6 Maiu 1928

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub președinția D-lui Prof. **A. C. CUZA**

ABONAMENTUL PE UN AN
Pentru plugari și muncitori Lei 200 | Pentru bănci și fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

Director-proprietar:
ALEXANDRU ȚIERANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
TIMIȘOARA I., Str. M. Eminescu Nr. 5.
Pentru Lugoj: D. P. Asandi ziarist, Str. Împăratul Traian No. 9.

M. S. Regelui Mihai I al Românilor

Măria Ta, pe Tine Tatăl sfânt
Te-a hărăzit ca Rege azi să Fii
Celui mai brav popor depe pământ
Și Rege al măritei Românii.

Măria Ta, noi oastea de copii
Micuți, cum ești Măria Ta acum,
Deși gândim ades la jucării
Și la sburdălniciile din drum.

In școale ne trudim a învăța
Tot ceace ne-o fi folositor
Când vom fi mari și când Măria Ta
Vei deveni la fel cu noi, major.

Noi vom fi cetățenii devotați,
Măria Ta întâiul cetățean.
Noi vom fi strălucitii Tăi soldați
Măria Ta Marele Căpitan.

Și ne-om trudi să devenim și noi,
Viteji, la fel acelor sfinți Eroi,
Cari au căzut cu glorie 'n război.

Uniți în cuget, suflet și simțiri
Prin cea mai sfântă, caldă, din iubiri,
De Tine și de bravul Tău popor,
Ne vom ruga la Tatăl creator,
Cu gândul și cu sufletul curat,
Pentru Măria Ta Rege iubit,
S'ajungi puternic, Mare, srtălucit
Și-al României falnic Impărat.

G. R. Ionescu Radu
ofițer superior invalid din război

10 Maiu

Cum în viața familiilor se serbează pe lângă sărbătorile bisericești și sărbători legate de persoană și familie, ca ziua de naștere, căsătorie, sau onomastere, tot astfel și un popor sărbătorește zilele mari din Istoria sa — în cari s'au petrecut fapte hotărâtoare asupra soartei sale. Până la realizarea unirei țării fiice la sânul Patriei Mame, ar mai reprezenta o zi le sărbătoare națională, în legătură cu următoarele evenimente din Istoria politico-socială a vechiului Regat.

In ziua de 10 Mai 1866, Domnitorul, mai târziu Regele Carol I, își face intrarea solemnă în București.

In ziua de 10 Mai 1877, Parlamentul român declară independența și neatârnarea Principatelor române și în același timp, declară război Turcilor.

In urma câștigărei victoriei în războiu, în ziua de 10 Mai 1881, 15-a aniversare a urcărei pe tron a Domnitorului Carol I, România este ridicată la rangul de Regat, iar Domnitorul luă numele de Regele Carol I al României.

Cum în această zi de 10 Mai, s'a cimentat unirea principatelor din 1859, unire care a dat putere țării Regatului vechi Român, pentru cristalizarea măreției, unirei provinciilor foste subjugate sau răpite, la sânul Patriei Mame în anul 1818, avându-se în vedere că primele mari realizări naționale, au fost înfăptuite în ziua de 10 Mai, legiuitorii și conducătorii țărei, au hotărât ca ziua de 10 Mai să fie cea mai mare zi de sărbătoare națională, în care concentrându-se toate actele mărețe, privitoare la întregirea țărei. — Unirea dela 1859 a Principatelor Intemeierea dinastiei Române din 1866, Independența în 1877, Regatul 1881, Reîntregirea Dobrogei lui Mircea în 1913 și România-Mare 1916—1919.

Fapte mărețe la care au contribuit toți fii patriei dintre Tisa și Nistru, Carpații Maramureșului, Someșului și Bucovinei, Dunăre și Marea neagră.

10 Mai este ziua sfintei uniri a Românilor într'un singur trup, gând și cuget. Este sărbătoarea națională, care pentru ori ce român, trebue să fie tot așa de sfântă ca și ziua Paștelor, a învierei Mântuitorului nostru Isus Cristos.

10 Mai este ziua reamintitoare a faptelor uriașe ale gloriosilor nostrii înaintași, unii trecuți în lumea dreptilor, alții în viață.

10 Mai este o zi de nobilă mândrie națională, în care orice suflet românesc, să se înalțe deasupra ori căror gânduri, și uniți, după cum cronicarul poet ne porunceste:

„Uniți în cuget și 'n simțiri
„Vom înfrunta ori ce loviri"

să ne inspirăm și să ne insuflăm în suflete credința, că țări și neamuri vor pieri, iar scumpa noastră România, în veci pe veci va înflori; și cu această convingere în sufletele noastre să rămână săpat pentru totdeauna o triologie tot așa de sfântă ca Tatal, Fiul și Duhul sfânt, triologia credinței și puterei naționale Națiune, Rege, Credință.

G. IONESCU RADU
Ofiter Sup. invalid din Război.

Sistemul politic al „L. A. N. C."

Origina, principiul organic, organizația și acțiunea ei

(Continuare)

de A. C. CUZA

Această doctrină naționalistă-creștină, propovăduită de mine, repet, în curs de patruzeci de ani: a fost clarificată deplin, în timpul acesta, și unită cu faptele — care o confirmau și pe care le lumina, a format conștiința națională românească, și a dat naștere, în mod necesar, încercărilor unei organizații, care să-i realizeze principiile, prin aplicarea programului ei. Aceste încercări de organizație, au trecut și ele prin următoarele forme:

Partidul naționalist - democrat, pe care l-am întemeiat împreună cu d. N. Iorga, având la bază doctrina creiată de mine, și un program conform, în 49 articole, cu următoarea declarație solemnă semnată de noi: „Acest program îl vom păstra, răspândi și apăra cu toată puterea și statornicia, privind aceasta ca întâia noastră datorie de cinste. (ss) A. C. Cuza, N. Iorga". Programul acesta prevedea lămurit eliminarea jidanilor, între altele, prin următoarele articole (Con. Sfătuire. Programul naționalist-democrat. Vălenii de Munte, 1919, pag. 114,:

„12. Oprirea prin lege a stabilirei evreilor la sate.

„40. Scoaterea evreilor din armată.

„45. Soluția problemei jidănești prin eliminarea jidanilor, desvoltând puterile productive ale Românilor și protegiuind întreprinderile lor".

Partidul naționalist democrat creștin, la 1919, sub care nume am continuat organizația de la 1910, pe baza aceleiași doctrine, și cu acelaș program, după ce d. N. Iorga le-a părăsit, declarând că semnează tratatul de la Saint-Germain, care a dat toate drepturile jidanilor, prin desființarea Art. 7 din vechea Constiutuție.

Uniunea Națională Creștină, la 1922, înființată împreună cu ilustrul nostru învățat Prof. Dr. N. C. Paulescu, I. Protopopescu și alți prieteni devotați ideii naționale creștine, cu scopul de a lupta, prin toate, mijloacele legale, pentru sprijinirea intereselor economice, politice și culturale românești, împotriva jidanilor, care a publicat la 1 Aprilie 1922, revista „Apărarea Națională".

„Liga Apărării Naționale Creștine", la 1923, ca organizație politică, economică și culturală, care unește toate silințele Românilor și ale Creștinilor în genere, contra pericolului jidănesc, având ca organ de doctrină revista „Apărarea Națională" înființată de „Uniune".

Intre aceste organizații, se vede că este o legătură strânsă, și o desvoltare logică, cu o întregire tot mai complectă, conform cu necesitățile crescânde de apărare a naței românești.

Partid-Uniune-Ligă, sunt trei trepte progresive de desvoltare ale aceleași tendințe de organizare, pe baza aceleași doctrine, răspunzând cerințelor timpului.

Partid, la 1910 — înainte de votul — cu programul chemărei la viață publică și a împroprietărirei sătenilor, ca să-și apere ei singuri ogoarele împotriva jidanilor.

Uniune, la 1922 — după tratatul de Saint-Germain, care ne impunea desființarea Art. 7 din Constituție, cu înlăturarea apărării legale, contra pericolului jidănesc — ca să învederăm prin propovăduirea doctrinei și publicitatea faptelor, mărimea acestui pericol, și să ne unim pentru a-i rezista, formând conștiința națiională românească.

Ligă, la 1923 — după desființarea Art. 7 prin noua Constituție modificată, sub presiunea jidanilor, cărora li dă toate drepturile — „liga" având menirea să lege, cu jurământ, pe toți românii, și să-i organizeze, ca să lupte, pe toate terenurlie de activitate, prin toate mijloacele legale, pentru eliminarea jidanilor.

Ideea de la început, de la 1889 și 1893 a fost **eliminarea jidanilor** prin afirmarea mai energică a naționalității românești, împotriva străinilor pe care nu-i putem **asimila** — urmărită cu statornicei în timp de patruzeci de ani, se vede că și-a găsit înfăptuirea ei definitivă în „Liga Apărării Naționale Creștine".

Am crezut că este necesar să expun — în această **Introducere** la „Călăuza Bunilor Români" — evoluția doctrinei natinaliste creștine și a organizațiilor determinate de dânsa — cu următoarele trei scopuri precise:

1. **Ca să arăt** că organizația L. A. N. C. — având la bază o doctrină elaborată în curs de mulți ani și fiind precedată de alte organizații experimentate — se prezintă ca un product adânc reflectat, al unor îndelungate silinți.

2. **Ca să-mi asum răspunderea** acestei doctrine și a acestei organizații a L. A. N. C. — pe care le-am creiat așa precum sunt — pentru a avea dreptul, precum am datoria să nu tolerez ca cineva să le schimbe, falsificând înțelesul și direcția lor.

3. **Ca să fixez principiul organic** al L. A. N. C., prevenind această falsificare.

Principiul organic

Principiul organic al L. A. N. C. este cuprins în numele ei, și se poate rezuma în următoarea formulă:

Apărarea națională creștină ca apărare de sine a naței românești împotriva jidanilor, prin formarea conștiinței naționale creștine a marei mulțimi, ca putere organică, activă, care să rezolve problema jidănească, pe cale legală.

Cuvântul „apărare" aici, nu este opus „actiunei" — ci se raportează la „apărarea de sine", ca principiu — prin unirea conștientă a tuturor energiilor naței — în deosebire de „apărarea legală", prin legi de excepție contra jidanilor, care nu mai este posibilă, în starea de azi, după abrogarea Art. 7 al Constituției vechi, la 1923. „Apărarea", așa dar în înțelesul acesta, nu numai că nu exclude „acțiunea", ci o presupune, pe toate terenurile, și este singura cea mai efectivă: pentru că însemnează acțiunea colectivă a naței întregi.

Cuvântul „creștine" are un înțeles. El înseamnează: 1 Apărare, conformă cu dogma creștină a egalității tuturor națiilor, opusă dogmei jidănești cu „poporul ales", 2. Apărare, a tuturor creștinilor, uniți împotriva pericolului comun al judaismului parazitar. 3. Apărare, în spiritul de luptă al lui Hristos (Mat. 10, 34). pentru adevăr (Mat. 10, 30-32) împotriva jidanilor, întocmai precum el i-a definit pe jidani (Ioan, 8, 44, 47).

Principiul organic al L. A. N. C., astfel lămurit, îi determină, riguros, caracterul ca „Ligă", și nu ca partid, de care se deosebeste esențial:

Liga este o mare idee care unește; — „partidele", sunt mici asociații care desbină.

Liga este o mișcare națională a timpului nostru; — „partidele" sunt stagnații particulare, prin natura lor, fără nici o mișcare la bază: pentru că nu reprezintă nici un interes superior, de existență a naței românești, ci numai interesele administrative curente, care se confundă cu interesele partizanilor, asociați cu jidanii.

Liga este o organizație subordonată ideei, și în serviciul mișcărei naționale, de care e susținută — și nu se reduce dar la membrii înscriși: — „partidele", fără nici o idee, și neavând la bază nici o mișcare, se reduc la membrii înscriși în registre, astăzi în acestea, mâine, în altele, și de care sunt pururea terorizate prin intrigele partizanilor interesați, pentru că dacă nu ar fi susținute de dânșii, ele nu ar putea să existe. In această privință, deosebirea este hotărâtoare, între „partide" și Ligă.

L. A. N. C. ca idee și mișcare, stă mai presus de organizația ei, cu care nu se confundă.

Când „membrii înscriși", în organizația L. A. N. C. — ale cărei interese superioare sunt chemați să le servească — se servesc de dânsa, pentru interesele lor personale: ei trebue să fie imediat eliminați. Orice loc rămas pe urma lor liber în **organizație**, se ocupă de alții, din rândurile **mișcărei**, pe caro o întreține **ideea**.

Marea grijă a conducătorilor L. A. N. C. trebue să fie dar de a veghea ca să nu degenereze în „partid", adică:

De a nu permite ca interesele personale ale membrilor înscriși în organizație să se substitue intereselor generale ale marei mulțimi a membrilor neînscriși, formând mișcarea națională, și să compromită ideea.

Idee, mișcare, organizație, nedespărțite — dar acea din urmă, organizația, subordonată acelor dintâiu, ideei și mișcărei — aceasta este L. A. N. C.: nu organizație numai, precum sunt „partidele".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dacă „membrii înscrişi" în organizaţie, pleacă — L. A. N. C. rămâne ca idee şi mişcare. Dacă ar fi ca nici mişcarea să nu fie momentan, la înălţimea ideei — L. A. N. C. rămâne numai ca idee nedestructibilă, mai presus de „oameni", altă organizaţie, altă mişcare:

De aceea oricând, în ce mă priveşte, am procedat fără cruţare, faţă de acei din organizaţie, care nesocoteau ideea şi principiul organic al L. A. N. C., făcând'o să degenereze în partid, prin apucăturile lor, sau, şi mai rău, căutând să falsifice doctrina. Pentru a preveni asemenea tendinţi — din eroare, sau puse la cale de duşmani — şi a le reprima imediat, când s'ar produce, am modificat Statutul şi Regulamentul L. A. N. C., aşezând organizaţia ei pe baze mai sigure, pentru că îi păstrează caracterul şi îi garantează unitatea conducerei.

Organizaţia

Modificările cele mai de căpetenie ale Statutului şi Regulamentului, sunt cuprinse în următoarele articole:

Art. — Defineşte L. A. N. C. ca organizaţie **în serviciul mişcărei** — aşa dar nu mişcare în serviciul organizaţiei, adică servind interesele personale ale acelor care o alcătuesc. Prin aceasta, L. A. N. C. se deosebeşte esenţial de „partide".

Art. 2. — Expune mai lămurit principiile şi scopul L. A. N. C.: cu eliminarea jidanilor, prin care numai este posibilă „România Românilor".

Art. 5. — Modificat, precizează mai bine cele două categorii ale membrilor L. A. N. C., şi anume: „membrii neînscrişi", cum s'ar putea numi, cuprinzând pe toţi „bunii români" şi creştini care înţeleg să lupte pentru realizarea idealului comun, fără, înscriere formală, şi „membrii înscrişi", în organizaţie, cărora li se cere să nu facă parte din organizaţii secrete, să nu fie înscrişi în partide, şi să nu fie advocaţi sau asociaţi ai jidanilor. Această nouă dispoziţie din urmă a fost introdusă în noul Statut, după trista experienţă recentă, deşi doctrina o făcea să fie înţeleasă de sine. Căci nu poţi „elimina" pe jidani, asociindu-te cu dânşii şi apărând interesele lor.

Pentru ca aceasta să fie totuşi **posibilă** pentru unii — adică să fii şi membru în L. A. N. C. şi advocat şi asociat al jidanilor întocmai cum fac „partidele" — s'a încercat de către un membru al L. A. N. C., deputat, să se falsifice doctrina ei, prin următoarea declaraţie rostită de la tribuna Adunărei deputaţilor în şedinţa de la 19 Martie 1927 (Monitorul Oficial, Desbateri No. 81, de la 18 Mai 1927, pag. 2177): „N'am înţeles persecuţiuni în contra jidanului ca individ, ci am înţeles pericolul jidănesc ca colectivitate.. nu urăsc jidanul ca individ, ci urăsc colectivitatea, când devine un pericol naţional". Va să zică:

„Colectivitate" fără indivizi, şi „indivizi" fără colectivitate! Susţin pe indivizii jidani, şi mă asociez cu dânşii, dar urăsc colectivitatea: „când devine un pericol naţional". Dar când „**devine**"? Devine, desigur: când din sânul „colectivităţei" nu se desprind destui „indivizi" ca să-i apăr ca asociaţi şi clienţi. In modul acesta, prin exceptarea „indivizilor", — pe cari nu-i pot „urî" — dispare şi „colectivitatea", ca pericol naţional", şi nu mai rămâne nimic!

Aceasta este „doctrina" care a fost proclamată de la tribuna Adunărei deputaţilor ca doctrină a L. A. N. C., şi cu care s'au solidarizat „majoritatea" deputaţilor ei, constituiţi în „sfat parlamentar": neprevăzut de Statut!

(Va urma.)

Cronica Severinului

Ţiganii îşi aleg primar, sau... lugojenii preot! — Ziarul lui Emil Husvéth organ al jidoveştilor interese. — Emblema „Daciei" şi pânza „coşer".

— Dela redacţia noastră din Lugoj —

Lugoj. — Cică ţiganii s'au adunat într'o adunătură la umbra unei sălci ca să-şi aleagă un primar. Mintea lor ageră şi judecata lor limpede s'a oprit la un moment dat... Mă veţi întreba de ce?

Dintre cei 2 candidaţi la acest post de primar nu ştiau pe cine să aleagă pentru importantul motiv că unul dintre candidaţi avea o iapă oarbă de amândoi ochii, pe când iapa celuilalt era oarbă numai de un ochi... De aci sfadă care a degenerat în bătae smulgătoare de plete negre încâlcite şi soioase.

Cam aşa ceva s'a întâmplat şi Duminică 29 Aprilie a. c., în biserica ortodoxă rom. din Lugoj unde era să se ţină alegerea de preot. După ce s'a început votarea alegătorilor cari erau chemaţi prin lege să aleagă dintre trei reflectanţi pe unul, *câţiva nesocotiţi au provocat un enorm scandal chiar în localul monumentalei biserici lugojene.* Mai mult chiar, unul dintre scandalagii după ce a cerut lista de votare dela preşedintele comisiunei părintele dr. Mihaescu, a RUPT'O IN BUCAŢI.

In urma acestora alegerea s'a amânat. Cauza care a determinat acest scandal, este că o parte d'n alegători cereau anularea concursului şi fixarea unui nou concurs pentru a putea candida un diacon dela Caransebeş.

Or cum ar fi, gestul câtorva lugojeni nesocotiţi, a provocat scene necreştineşti şi dialoguri de persoane abnormale.

*

Ziarul ficifatului tipograf lugojan Emil Husveth este Krasso-Szörényi-lapok, până mai ieri un ziar apreciat de toate păturile sociale din Lugoj şi cu un caracter creştinesc. După moartea lui Husvéth — care era redactor responsabil — acest ziar a devenit un organ al evreilor maghiari din localitate. Vedem articole semnate cu litere de o schioapă de către evrei a căror conţinut propagă tot ceeace creştinismul combate. Mai mult... In No. 35 din 29 Aprilie acest ziar îşi bate joc de emblema românească aşezată pe frontispiciul hotelului „Dacia". In acelaş număr mai vedem şi o laudă care... pute. „Sub priceputa direcţiune a d-lui Pollák Arpád, fabrica textilă din Lugoj s'a mărit şi printre alte stofe şi pânzeturi mai fabrică şi pânza COSER".

Auzi minune pânză *cuşer*? Ce produs jidovesc va fi asta, vor ştiio acei ce prin coşer vegetează. In ce priveşte trecutul acestui faimos Pollák Arpád, mai avem de spus şi altele, dar cu altă ocazie.

Lugoj. — Pământul s'a cutremurat şi pietrile s'au despicat. Icoanele Sfinţilor au căzut cu faţa în ţărână, izvoarele au secat şi venin negru s'a vărsat din inima pământului...

Toate minunile acestea le-a făcut Domnul la Cirpan în Bulgaria de Sfintele Paşte.

Pedeapsă a trimis Dumnezeu păcătoşilor şi învăţătură la toate popoarele.

Să nu trecem nepăsători şi cu mintea neroadă prin faţa învăţăturii Dumnezeeşti. Să înţelegem că precum acolo pământul s'a răzvrătit în măruntaele lui prefăcând în praf şi pulbere pojghiţa de păcate care-l acoperea, aşa se petrece pretutindeni şi pururea în natură.

Aşa e şi cu neamul nostru şi aşa e şi cu *Lugojul românesc.*

Unguri, nemţi, jidani şi români, vânduţi jidanilor au acoperit cu roadele păcatelor lor ca şi cu o coajă de rugină chipul românesc al acestui oraş. Bănci, întreprinderi, prăvălii, fabrici străine şi izvoare ale înstrăinărilor de tot felul, s'au acinit aci şi se îngraşă din sângele Lugojului românesc. *Dar să nu uite opresorii şi uneltele lor româneşti, că atunci când opresiunea a fost mai mare, ca şi la Cipran s'a cutremurat românescul Lugoj sub ei scoţând pe fieiertatul protopop Gh. Popovici deputat român în ciuda jandarilor unguri.*

„Pe unde pământul s'a cutremurat se va mai cutremura iarăşi", zice Plinius.

Şi s'a mai cutremurat Lugojul românesc, când l'a aduş pe Averescu cu 10 boi, când l-a trântit pe I. C. Brătianu ca să aleagă un fiu al său. Şi totuşi nu şi-au luat osteneala *doctorii* acestui Lugoj românesc să scruteze cauzele acestei frământări. Nu pentrucă cei mai mulţi s'au găsit în pojghiţa scuturată legaţi şi întreţesuţi cu rugina străină.

Anul trecut şi-au pus toată încrederea şi nădejdea de mai bine lugojenii în partidul naţional, dar tot ce autorităţile — aproape toate naţionaliste — au făcut un an de zile a creiat destule nemulţumiri înăbuşite azi.

Lozinca astăzi este: *curăţirea oraşului Lugoj de rugina străină.* Şi fiindcă acesta este programul L. A. N. C. de sub preşedinţia profesorului A. C. Cuza, privirile spre îndreaptă spre noi.

Pe unde pământul s'a cutremurat, se va mai cutremura iarăsi! *Sandu*

Asociaţia corurilor şi fanfarelor române din Banat

Ordin circular

Dorind a veni în ajutorul societăţilor noastre corale şi a fanfarelor ţărăneşti, care nu au statute aprobate şi nu sunt trecute în registrul persoanelor juridice, am tipărit toate documentele necesare, pe care le-am distribuit **tuturor** corurilor şi fanfarelor spre a se servi de ele.

Şi anume:

1., **Statutul-tip**, ce se va complecta, se va timbra şi se va semna în modul indicat.

Un exemplar se consideră ca **original** iar alte 3 exemplare se consideră de copii ce se vor **legaliza** de către un notar public.

Se vor anexa toate 4 exemplarele.

2. **Proces-verbal** dresat în adunarea generală de constituire, complectat, timbrat şi semnat în modul indicat.

Un exemplar se va considera ca **original**, iar alte 3 exemplare se vor legaliza de către un notar public.

Se vor anexa toate 4 exemplarele.

3., **Cerere** către Primpreşedintele Tribunalului, la care apartine comuna în care se înfiinţează societatea.

Se va complecta, timbra şi semna în modul indicat.

Toate aceste documente se vor trimite preşedintelui Asociaţiei corurilor şi fanfarelor române din Banat, spre a se înainta Tribunalelor respective.

Fiecare societate va trimite casierului Asociaţiei: G. Popovici, director de bancă, Timişoara, suma de 300 lei spese pentru tipărirea documentelor.

Legalizarea la notar public o poate face şi Asociaţia, dacă i se trimite suma de 50 Lei spese de legalizare.

Urgent!!

Timişoara, la 20 Aprilie 1928.

Prof. Iosif Velceanu
Preşedinte
Bulevardul Berthelot 21.

Scrisoare către P. S. S. Episcopul Aradului

P. Sfinţite, crâşma lui Eberhard Nicolae din Beba-Veche, este situată la o distanţă de circa 50—60 metri de sf. biserică ortodoxă, tot aşa de cea rom. catolică, şcoala primară de Stat, la circa 60 metri, a cărei ferestri privesc discret spre uşa deschisă a birtului. Dacă n'ar fi un păcat strigător la ceriu să nu acţionezi împotriva unui asemenea local, călăuzit de o adâncă simţită revoltă creştinească nici n'aş fi adresat P. S. Voastre scrisoarea de faţă. Dacă n'aş vedea jignit — scutimentul religios al acelor bieţi fii ai bisericii noastre ortodoxe cari mai cred încă în bunătatea D. S. Voastre, nu mi-aş fi luat ostăneala să mă pun în fruntea lor, dându-mi o cerere de interpret al sentimentelor lor neprihănite.

P. S. Voastră cunoaşteţi chestiunea îndeajuns din conţinutul scrisorilor pe cari Vi-le-am adresat, subsemnatul, scrisori, la cari nu mi s'a dat, deşi a trecut multă vreme, nici cel mai mic răspuns. N-aş crede ca spectrul musamalizării a toate să se fi înstăpânit şi în sănătatea cancelariilor episcopeşti, mai ales că Vă cunoaştem prea bine P. Sfinţite. Dar atunci totuşi ce s'au făcut cu cererile mele? în cadrul cărora am încercat să torn adevăr din adevărul sufletel revoltate. Ce s'a făcut?

Vă rog P. Sfinţite cu frunt senină şi hotărât ca niciodat în numele acelor devotaţi ro ni ortodoxi din Beba-veche, binevoiţi a ordona o anchetă, ceeace priveşte afacerea cu cr ma pomenită, căci s'a umpl păharul: nu mai putem suf ceia ce am suferit până acum

Asta, una, pentru ca să do dim căci nu vrem să ni se m calce în picioare interesele sup rioare ale bisericii şi chiar către intelectualii noştri; a do ca să nu atribuim vina P. Voastre, că aveţi aerul cu to protestele noastre de până ac să toleraţi existenţa unei cr me care nu numai că este p prietatea unui Eberhard, dar plus, a cărei uşi se deschid sp biserică şi este aproape cum sei mai sus, ceia ce — dacă mă înşel, nu numai legile b ricesti, ci nici chiar cele civ nu îngădue. Atât. Glasul nost dacă nici de astă dată nu va vea răsunet vom şti ce să face dar Vă rugăm atunci să ne saţi în pace.

Sărutând sf. dreaptă rămân P. Sfinţiei Voastre umilit fiu

Petru Tomi
consilier la bis. rom. ortodox

INFORMAŢIUNI

Vizită canonică. Episcopul sârbesc, Letici, pe vremuri fost vicar în Timişoara, a sosit zilele trecute din Serbia la noi şi a făcut o vizită canonică în toate comunele învecinate la coreligionarii sârbi, interesându-se despre starea sufletească a credincioşilor. Oare când îi va veni curajul episcopului Grigorei din Arad, ca să-şi viziteze şi el credincioşii din Iugoslavia.

Accident. Trenul de Oradia-Mare în apropiere de gara Chişineu-Criş pe când trecea prin dreptul ultimului canton, a lovit la barieră, căruţa locuitorului Carhei Gheorghe din comuna Agriş, omorând pe loc amândoi caii dela căruţă. Conducătorul căruţei a scăpat neatins. Paguba este de 9.000 lei. Şeful postului de jandarmi din Chişineu-Criş cercetează cazul.

Sfinţire de steag. In ziua de 3 Iunie a. c., se va sfinţi steagul Reuniunei române de cântări „Armonia', din Timişoara - Mehala, care înfiinţată în anul 1903, este una dintre vechile reuniuni corale din Banat. In ziua de 2 Iunie, seara la ora 8½ va avea loc o emulare a corurilor din Timişoara, iar în 3 Iunie dimineaţa, la ora 9, liturgie la Biserica românească din Mehala, după care se va face sfinţirea drapelului cu cuvenita solemnitate, apoi defilarea corurilor. După masă la ora 3, urmează baterea cuielor de argint, iar seara la ora 9 concert urmat de dans până în zorî.

Corul „Armonia" va fi condus de d-l Dr. Aurică Mezin, simpaticul nostru prietin, avocat şi absolvent al Conservatoriului de muzică, din Cluj.

Sperăm că publicul românesc va înţelege să-şi facă datoria faţă de această reuninue atât de importantă în cloaca internaţională, ce se numeşte: Timişoara.

Programul detilat se va publica la timp. Viorel Vişoiu.

Inspectarea corurilor. In vederea marelui concert ce se va aranja în Timişoara, la 13 Maiu c., cu ocazia deschiderei festive a teatrului Comunal, de către cele mai bune coruri şi fanfare ţărăneşti din Banat, preşedintele Asociaţiunii corurilor şi fanfarelor din Banat, d-l Profesor I. Velceanu, va inspecta corurile şi fanfarele selecţionate. Această inspecţiet va avea loc în zilele cele mai apropiate. Societăţile corale v fi avizate despre aceasta pe c telefonică. Sperăm, că brav noastre societăţi corale şi fan rele ce ne-au făcut totdeauna f lă, vor grăbi să prindă îndem neobositului Preşedinte şi reorg nizându-şi toate forţele dispon bile, se vor prezenta la acest fe tival dat în prezenţa Inaltei R gente şi a Inaltei Suite, în m demn de frumoasa tradiţie ce au falnicele noastre coruri şi fan fae ţărăneşti din Banat.

In deosebi ţărancele coriste în brăcând frumoasele lor haine sărbătoare, vor da prilej binev nit, ca lumea adunată din to părţile ţării, să admire aptitud nele artistice înăscute ale ţăra cei bănăţene.

Inregistrăm cu bucurie, că on rata Primărie a Municipiului T mişoara va pune la dispoziţia c rurilor şi fanfarelor, vagoane sp ciale de călătorie pe C. F. R., î înd asupra sa angajamentul de întreţine gratuit pe cântăreţi.

Ca semn de apreciere, Cons liul Comunal, a rezervat pe se ma cântăreţilor locuri libere sala Teatrului unde se va ţin matineul festiv, iar dirigenţii coruri şi maiestrii de fanfare su invitaţi ca oaspeţi onorifici banchetul de gală.

Condamnat. Tribunalul S. compus din d. Scarlat Constan nescu, prim-preşedinte, d. Luci Ianculescu, judecător şi Gh. S perceanu, grefier, judecând pe dividul Iosif Lungu din comu Vrăniut, acuzat că în noaptea 16 Octombrie 1927 şi-a ucis so cu un foc de revolver, l'a co damnat numai la un an închisoa re corecţională, deoarece din pr bele administrative a rezultat crima s'a comis din imprudenţ Parchetul prin d. I. Popovici pr curor, a declarat apel pe motiv crima s'a comis cu voinţă, iar din imprudenţă. Până la judec rea apelului, acuzatul a fost lăs în libertate.

Din Balint. Distinsul nost prieten, eminentul medic dr. Vi tor Cristurean, fost medic defi tiv al circumscripţiei Petroa a fost mutat pe ziua de 1 Mai c. în aceiaşi calitate la Balint.

D-rului Cristureanu îi do spor la munca ce va depune în bunii români de pe valea Begh iului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cronica teatrală

Opera „Crimă şi Peleapsă“ a lui Dostoievsky, trădusă şi aranjată în dramă de Dl. Tudor Călin, ne-a dat prilejul din nou a evidenţia minunatul ansamblu al Teatrului Naţional Craiovean şi de a constata netăgăduita valoare a elementelor artistice care compun această companie teatrală.

Domna Cosmin în Sonia, a fost eminamente de un realism şi tragic emoţionat şi răscolitor de sentimente umane, durerea, mila.

Duioşia, calmul, cari au făcut caracteristica jocului D-sale, ne-a fermecat. — E şi natural ca această fruntaşe artistă care are un viers gingaş, să poată pună atâta înălţătoare pasiune în jocul său.

D-nul T. Călin, care încă din rolul „Zefir“ din Trandafirii roşii, Osvald din Strigoii, şi-a asigurat mai mult de cât simpatia publicului, în rolul Rodion Raskolnicof, prin omenescul ce a pus în realizarea personajului, văzut de Dostoievsky, a fost pur şi simplu, la înălţimea, râvnită de mulţi din marii noştrii artişti de dramă, consacraţi poate cu mult înaintea D-sale.

D-nul Dordea Regenday, în Institutorii, Engstrand din Strigoii, ne făcuse a vedea în D-sa pe cel mai desăvârşit interpret al rolurilor de tradiţionalist rutinist, om cu apucături şi principii vechi, greu de schimbat, rolul nemulţumitului, care răspunde soartei prin o tenacitate calmă.

In „Crimă şi Pedeapsă“ ursuzul din strigoii, se transformă în desnădejduitul funcţionar, care suferă şi durerea sa şi a semenilor săi. Ne-a dat dovada maturităţei sale artistice, a variaţiunei talentului său, a puterei sale de creaţiune.

D-şoara A. Stefănescu în cămătăreasa şi D-na Nicolau-Văleanu în Elisabeta, au făcut două creaţiuni care merită toată lauda.

Domnul Cosmin, în toate rolurile în cari debutează, ca în Omul de zăpadă, Pastorul din Strigoii, ne prezintă pe cel mai desăvârşit realizator al omului însinuant. In Crimă şi Pedeapsă, insinuantul se transformă în viclean şi intrigant. Dacă ar juca în Tosca, ne-ar da pe cel mai desăvârşit Baron Scarpia.

Natural până la cea mai pură realitate Dl. Rocoş în rolul zidarului.

In rol şi bine D-nu Budeanu şi Dragomir.

Sala plină până la ultimul loc, a dat cel mai edificator vot de încredere, prinos de admiraţie şi ne precupeţită dragoste valorosilor artişti ai Naţionalului Oltean.

Intr'un decor minunat şi plăcut ochiului se desfăşoară acţiunea piesei „Heidelbergul de altă dată“. Eram neliniştiţi că nu mai văzusem cam de mult la rampă pe simpatia noastră D-şoara Cretulescu. Neliniştea ne-a trecut, revăzându-o plină de suflet şi vioiciune, dicioasă şi sprintenă în Vieneza Kätty. A fost pur şi simplu delicioasă ca totdeauna.

D-na Nicolau-Văleanu în D-na Ruder şi D-na Sterescu Mihăescu în D-na Dörfer, prin jocul minunat şi degajat, au făcut un trio plin de haz, împreună cu irezistibilul comic O. Rocoş, hangiul Rüder. Ca şi în Omul de zăpadă şi Paiangenul, Dl. Dimitriu, acelaş excelent realizator al tipului de amorezat „lulea“ ni l-a dat şi de astă dată în Printul Mostenitor, Karl Heinric.

Cei doi regi ai râsului şi răsfăţaţii publicului Coco Demetrescu şi Remus Comăneanu alături cu veteranul Mihalache Ionescu, prin măestria jocului lor, dau dovada comicului sobru-umorist, rar realizat în mod aşa de natural, de mulţi alţii artişti, de acest gen. Graci şi magistrali, impresionanţi D-niiCantorichi şi Dordea în rolurile D-lor oficiale. Spriten, stăpân pe joc şi jovial ca totdeauna Dl. G. Iliescu; secondat în tact şi gen de Dl. Divarius.

Restul ansamblului la înălţimea dorită şi de autor şi de Director de scenă.

Minunat şi impresionant corul studenţilor din ultimul act.

Ionescu—Radu *Grion*.

Epigonii

Teatrul Naţional Craiova

de *Ionescu-Radu Grion*

I.

Directorul, Dl. Tomescu, ziarist de meserie
(Unii afirmă c'adesea scrie, proză poezie)
Scurt, brunet, mustaţă tunsă, cărunt, fără chelie
Promite să ne dea piese, opere, comedii, drame,
decoruri de scenă mândre, cu superbe panorame,
Ne anunţă directorul că la Paris, comandat-a
costume medievale şi pui de carton, fripţi gata.
Iar ca să îi meargă bine; om modest, fără fasoane
Cere dela Primărie, ajutor trei milioane.
Acesta fiind directorul, om de seamă şi de muncă,
înzestrat cu energie şi cugetare adâncă,
Prezentat aşa cum este, văzut în toată lumina
Cronicarul Grion strigă: — Maşiniste, sus cortina!

II.

Domnul director de scenă, transformistul E. Bobescu,
transformist fiind, că pe dânsul, îl vedem foarte ades cu
bagheta de capelmaister, conducând perfect orchestra
în opere, operete, pe când în culise extra-
ordinarul om de teatru, ca un comandant de grupă
în război; comandă 'n scenă, actoricească sa trupă,
de dramă, de operetă, tragedie, comedie,
din care face chiar parte, însăşi şi a sa soţie
o artistă, de şi mică, gingaşe şi delicată,
Este totuşi o artistă, mare, foarte talentată.
De asta Domnul Bobescu, este bun cu trupa toată
Cu cei vârstnici ca un frate, cu cei tineri, ca un tată.

III.

Domnul Remus Comăneanu, în cuconul „Toderiţă“,
Celestin, sau revizorul, ori boer Petrean Mitiţă,
Roluri de bătrâni simpatici, role 'n care debutat-a
îl fac la public simpatic şi drept plată încasat-a
aplause 'ndelungate, — căci cum în scenă păşeşte
toată sala hohoteşte.

In Nitouche, să vezi minune, — greoiul boer Mitiţă
cântă, joacă şi dansează, parcă ar fi o fetiţă.
...Drept! că silueta-i fină
ca de primă balerină,
îi ajută... şi astfel poate
acest om de „greutate“
(Ce-o ascunde de cocoane,
o sută trei kilograme).
Să facă cea ce face şi ce poate, să ne-arate.

IV.

Taica Coco Demetrescu, în Dandin sau caporalul
Loriat, ori Inspectorul din piesa „Institutorii“
a captivat spectatorii.

Că-i de ajuns numai o vorbă, taica Coco să rostească
ca galeria, balconul, loja, rezervatul, stalul
de râs să se prăpădească.

Căci şi graiul şi statura, ca şi lucioasa-i chelie
(Ce-o ascunde sub perucă
ca'n eroare să aducă
publicul ce-ar vrea să ştie
de câti ani Coco să fie).
Modul fin în care joacă, stârnesc râs şi veselie.
Noi credem că taica Coco, ca şi Demetrescu Dan
au fost partneri cu Millo, Moliere şi Anton Pan.

V.

Nea Mihalache Ionescu, în Her Flacsman directorul
sau în cetăţeanul care a băut peste măsură
decum apare în scenă, captivează spectatorul
prin talentu-i fără seamăn, prin magistrala-i figură.
Ca semne particulare
nu-i ştim vârsta care-o are.
Dar ştim că-i artist de frunte, că a fost societar
ca fost tânăr altă dată, iar azi e pensionar.

VI.

Doamne Dordea 'n orice piesă, fie dramă, comedie,
fie 'n roluri principale, sau în roluri mai mici fie.
Joacă roluri de femeie, intrigantă, pătimaşe,
de cochetă încarnată, mândră, crudă şi trufaşe.
Amar de bietul bărbat
care 'n laţu-i a picat.

Am văzut-o în „Irena“ şi în alte multe genuri
de piese cum e „Strigoii“ în care chiar te cutremuri,
privind-o, căci pune atâta, foc, artă şi pasiune,
căci ne întrebăm adesea, dacă duce zile bune
Domnul Dordea 'n căsnicie, cu distinsa sa soţie.
Noi, am vrea bine să fie.

Dar cum l-am văzut în piesa „Strigoii“, dur şi sardonie,
La fel în „Institutorii“ vagmistru, aspru, laconic,
Iar în „Crimă şi pedeapsă“, să-şi uite de sărăcie
de mizerie, de lipsuri, s'a apucat de beţie.
Cum însă ambii dau probe, că sunt doi artişti rasă,
Credem fără îndoială, că se 'mpacă bine — acasă —
Ambii fiind doi artişti mari
Ambii două forţe tari.

Onor. abonaţi
sunt rugaţi
a achita
abonamentul

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Date autobiografice de Emanuil Ungurianu.

Date din activitatea lui Emanuil Ungurianu

10

(Continuare).

elevii au să răspundă la examen din religie în aceea limbă, în care au căpătat instrucţie; elevii români căpătând instrucţie în limba românească, au să răspundă la examen în această limbă, aşa s'au ţinut examenele în Timişoara la toate şcolile cu elevii români din religie, numai în limba română, până când a încetat imperiul unguresc.

SUSŢINEREA ŞCOALELOR CONFESIONALE.

Articolul de Lege XXVII din anul 1907 în Ungaria periclita viaţa şcolilor poporale româneşti din Ungaria, sinoadele Diecezane şi congresul naţional bisericesc, aveau să apere şcolile confesionale româneşti. Spre acest scop s'a pus la cale crearea de fonduri Diecezane, din a căror venite să fie şcolile poporale româneşti mai sărace ajutorate, căci erau fare multe şcoli, pe cari fără ajutoare, comunele bisericeşti nu le puteau susţinea.

Dieceza Aradului întârziind ceva cu creiarea acestui fond, Emanuil Ungurianu cu scrisoarea sa din 22 Mai 1908 (se află în arhiva Consistorului din Arad), a urgentat începerea creiării acestui fond; a depus ca începutul acestui fond la Consistoriu 10.000 coroane şi totdeodată a propus şi modalitatea augmentării acestui fond; iniţiativa lui a şi avut succes, fondul s'a creiat şi augmentat, există şi astăzi şi se administrează de Consistoriul din Arad.

PROTESTUL CONTRA PROECTULUI DE LEGE RELATIV LA MAGHIARIZAREA ŞCOLILOR POPORALE ROMÂNEŞTI.

La anul 1907 guvernul unguresc a fost înaintat parlamentului unguresc un proiect de lege, intitulat regularea salarelor învăţătorilor dela şcolile poporale; acest proiect de lege avea menirea de a nimici şcolile confesionale româneşti din întreaga Ungarie.

Văzând Emanuil Ungurianu pericolul ce ameninţă scolile noastre poporale, a convocat în Timişoara o consultare a intelectualilor şi le-a expus, că şi salvarea scolilor noastre poporale, dar şi demnitatea noastră naţională pretinde, ca să ridicăm prin o adunare poporală protest faţă de acel proiect de lege şi faţă de nizuinţa guvernelor ungureşti de a ne nimici şcolile nostre româneşti. Aceasta consultare a avut de rezultat, că intelectualii români au convocat pe 9 Aprilie 1907 în Timişoara o adunare poporală a românilor din comitatele Timişului şi a Torontalului; aceasta adunare a votat un protest contra proectului de lege, Emanuil Ungurianu care a prezidat aceasta adunare, a comunicat acest protest guvernului unguresc şi prezidentului Casei deputaţilor a Ungarici. Proiectul de lege a ajuns lege în vigoare, însă lumea românească şi străină s'a convins, că poporul român din Ungaria are curajul a-şi apăra şcolile sale.

FUNDAŢIUNEA EMANUIL UNGURIANU.

Emanuil Ungurianu văzând că progresul cultural al poporului român din Ungaria e împiedicat de sărăcie şi numai aşa se poate promova, dacă spre acest scop se creiază fonduri, din a căror venite să fie ajutorate şcolile poporale şi instituţiunile culturale româneşti.

Emanuil Ungurianu ca să meargă cu exemplu bun românilor cu averi, la anul 1912 din toată averea sa cam de jumătate milion de coroane, parte în bani, parte în efecte, a creiat „FUNDAŢIUNEA EMANUIL UNGURIANU“ şi a pus-o sub administraţia Diecezei ort. române din Arad, unde se administrează şi astăzi cu condiţia, ca după ce se va înfiinţa episcopia Timişorii, va trece sub administraţia acestei episcopii. Literile fondaţionale au fost aprobate încă de guvernul unguresc.

Până când erau Românii din Ardeal şi Banat sub guvernarea ungurilor, politica de guvernament a ungurilor era a suprima şcolile, instituţiunile cultuale si întreaga viaţă naţională a românilor, ungurii au pus la cale o politică de maghiarizare a naţionalităţilor nemaghiare, că astfel să întărească elementul unguresc şi să creiază un stat unitar national-unguresc; românii erau deci siliti a se apăra contra desnaţionalizării şi îşi dădeau toată silinţa a susţine şcolile şi instituţiunile lor culturale româneşti.

Spre scopul ca din venitul acestei fundaţiuni să fie şcolile şi instituţiunile culturale şi bisericeşti a românilor sprijinite, a creiat Ungurianu fundaţiunea sa.

ŞCOALA ROMÂNEASCĂ DIN SUBURBIUL ELISABETIN TIMIŞOARA.

Românii din Timişoara, suburbiul Elisabetin, în timpul mai vechiu numit Maere, au avut pe lângă biserică şi şcoală confesională română; românii din acest suburbiu din timpuri mai vechi ştiau ceti şi scrie româneşte, ca rezultat al şcolii româneşti de acolo, însă în urmarea legilor unguresti, cari ţinteau nimicirea şcolilor româneşti, căci urcau de repetite ori salarele învăţătorilor, dar subvenţie dela stat şcolilor confesionale româneşti nu dădeau, erau silite comunile bisericeşti române singure a suporta spesele cu susţinerea şcolilor, aşa au ajuns românii de legea ortodoxă din suburbiul Elisabetin, fiind în general săraci, în starea de a susţine cu mari greutăţi şcoala lor confesională română.

Fiind în Timişoara în fiecare suburbie şcoli comunale cu limba de propunere ungurească susţinute de oraşul Timişoara din contribuţia publică, suportată de toate naţionalităţile, românii din acest suburbiu au început a-şi da copii la şcoala comunală ungurească, de a scăpa de sarcina de a susţine şcoala confesională din Elisabetin; urmare a fost că şcoala română confesională la anul 1910 a încetat de a funcţiona, învăţătorul a fost pensionat.

(Va urma).

Din viața satelor noastre

Banloc. Pentru ca opinia publică să judece și se ia cunoștiință de felul cum s'a procedat la împroprietărirea cu loturi de case în comuna noastră Banloc, ne permitem de a da publicității cele de mai jos:

Fiind lipsite de locuințe mai multe familii din comună, încă înainte cu 2 ani, s'a întocmit un tablou în care au fost trecuți toți aceia cari au avut nevoe și cărora legea le dă dreptul de a fi împroprietăriți cu loturi pentru case. Acest tablou după ce a fost verificat de către Comisia de Ocol de Improprietărire, a trecut și prin Comisiunea Județeană, ajungând la valoare de drept. După aceasta s'a procedat la parcelarea loturilor de către inginerul geodesic și la din urmă deplasându-se d-l Judecător a pus pe fiecare îndreptățit în posesia loturilor.

Deci, după cum amintim mai sus, trecând de atunci doi ani în care restimp o parte dintre împroprietăriți și-au zidit și casele. Iată că ne pomenim cu o nouă revizie a tabloului din care în loc să fie îndreptate lucrurile crezute nedrepte, s'au comis cele mai mari nedreptăți din câte am pomenit până acuma, adică delegații sătenilor pentru ref. agrară, voind să favorizeze pe unii din pretinii lor (ca se nu spunem altfel), cu ocazia verificării tabloului, au indus în eroare pe d-l Judecător, referindu-i situația îndreptățiților în mod nesincer și cu totul departe de adevăr; în urma cărui fapt, au fost omiși persoane cu drepturi incontestabile de a fi împroprietăriți, în schimb au fost menținuți pe tablou persoane cari nu pot avea dreptul de a fi împroprietăriți fiind cu totul contrar dispozițiunilor legii. Ba ce e mai interesant de amintit că au fost înscriși din nou tot persoane cari nu au dreptul de a fi împroprietăriți și cari au și primit loturile în folosință.

Ca să fim înțeleși ne permitem să adăugăm că au fost împroprietăriți cu loturi pentru case, oameni cari posed case și intravilanuri proprii.

Afară de aceia mai sunt și de aceia cari au primit loturi în două localități atât la noi în comună precum și în comunele unde domiciliază de prezent.

Afară de aceasta, spre mirarea tuturora au fost împroprietăriți și persoane cari nu sunt cetățenii statului român, ci a-i statului Ungar.

In urma celor expuse, rugăm ordonarea unei revizii a tabloului precum și o anchetă la fața locului cu care ocasie vom referi caz după caz precum și alte fapte ilegale comise de delegații sătenilor, în legătură cu împroprietărirea. Or, a le înșira pe toate, ne-ar trebui 50 kgr. de hârtie.

Banloc, la 24 Aprilie 1928.

In numele populației din comuna Banloc:

Ioan Vlădica Sîrbu Gheorghe

Ciuchiciu. Păzitorul Ioan Pântă din comuna Ciuchiciu, jud. Caraș, a fost găsit omorât pe câmp, având pe cap și corp numeroase leziuni, provocate cu un corp contondent. Fiind bănuecli că victima a fost ucisă de frații Ilie și Nichifor Brânzeu tot din acea comună, ei au fost arestați și înaintați parchetului. Numiții nu recunosc crima ce li se impută, susținând că la jandarmi au declarat că l'au ucis din cauză că au fost bătuți. Acum rămâne ca instrucția să stabilească adevărul.

Conop. Copilul pădurarului Ilica Ioan din comuna Conop, în etate de 7 ani, pe când se juca cu pușca tatălui său, arma s'a descărcat rănind mortal pe nefericitul copil. In stare muribundă a fost trimsi la spitalul din Lipova.

Șeful postului de jandarmi din Conop face cercetările asupra cazului.

— In noaptea de 27 Aprilie cor. indivizi necunoscuți s'au introdus în casa locuitorului Rujic Ioan din comuna Conop, de unde au furat haine în valoare de 15.000 lei. Cazul se cercetează de către șeful de post.

Ciclova-montană. Individul Gh. Dragomir din com. Ciclova-montană, a fost înaintat parchetului pentru că a furat dela femeea Ana Munteanu din aceiași comună suma de 3000 lei. Furtul fiind necunoscut de inculpat, a fost trimis în judecata judecătoriei de ocol, fapta sa fiind de competința acestei instanțe.

Hodoș. Sâmbăta trecută a izbucnit un incendiu în gospodăria lui Ioan Anghel, unde a ars un grajd împreună cu șura. Paguba se ridică la 100.000 Lei. Satul întreg a sărit să stingă focul, și le-a succes să-l localizeze. Averea distrusă nu a fost asigurată. Focul s'a produs prin nebăgare de seamă.

Nădab. In noaptea de 26 Aprilie cor., un incendiu a izbucnit la gospodăria locuitorului Boar Dumitru din comuna Nădab. Focul a fost localizat cu mari greutăți de locuitorii satului care au sărit într'ajutor.

Prigor. La o încăerare într'o cârciumă din comuna Prigor, jud. Caraș între mai mulți săteni, la un moment dat unul dintre beligeranți, Ioan Piznan, a scos un cuțit cu care a aplicat o lovitură consăteanului său Tudor Dubovan. Lovitura fiind mortală, victima după o oră a încetat din viață. Criminalul a fost înaintat parchetului. Băutura duce la pușcărie.

SÂNGEORGE.

(Continuare)).

gă care a mai dat o sumă de Lei 950 spre a se putea începe învățământul cu copilași sărmani și lipsiți de carte în această comună și spre a nu fi siliți a merge în alte comune pe cum era pofta și dorința celor ce ne a pus piedeci. Afară de aceia fiindcă școala n'a fost trecută în Buget la timpul său de cei în drept căci nu aveau simț românesc spre a se înființa școala română în această comună poreclită sârbească spre a se pune capăt odată acestor triste întâmplări, învățătorul susnumit N. E. Ferr a servit și fără leafă și așa cu ziua de 1 Noemvrie 1926 s'a început instrucțiunea românească în acest post de nou înființat.

Iar după mai multe cereri de către învățătorul N. E. Ferr și M. Popovici și intreveniri prin dl. Iosif Popa subrevizor și secretar al com. școlar Jud. și a d-lui Prefect Bogdan și mai târziu a noului Prefect I. Coste și Inspectorului General administrativ Mihail Moliteanul, apoi subprefect V. Boleantu și Pretor Baba s'a destinat pentru școala din Sângeorge un ajutor de Lei 40.000 din fondul cultural Județean cu cari bani se zidește această școală până se pune sub acoperiș prin anteprenorul Măeiru Gavril Andrassy din Timișoara cu consotul său Dimitrie din Gătaia și zidari cu lucrători lor, iar restul de tâmplărie și celelalte spre a fi gata rămâne să se facă în anul următor, cu bani de unde se va primi cu ajutorul lui Dumnezeu.

Bunul Dumnezeu să țină acest locaș la mulți ani pentru înaintare a culturi românești de stat dimpreună cu învățătorul N. E. Ferr și Mircu Popovici președinte, precum și toți membri com. școl. și de construcție cu toate autoritățile superioare inferioare acestei școli.

Deie Dumnezeu ca copilași și tinerimea locală și a coloniștilor români veniți din departe să poată învăța ruga, cânta, lăuda și mări pe atotputernicul Dzeu în acest locaș, precum și a tuturor creștinilor cari vor voi a intra spre a primi lumină și înțelepciune în acest local dela bunul Dzeu prin învățătorul ei N. E. Ferr și după moartea sa cari învățători va urma după el.

Patronul și sfântul acestei școli se va serba sărbătoarea Sf. Nicolae din 6 Decembrie și sărbătoarea Nașterea a Prea sfintei Fecioare Maria din 8 Septembrie căci în ziua de 6 Decembrie s'a ținut prima sărbare românească în cor cu cântări religioase, naționale și cuvântări, precum s'a cetit și viața acestui sfânt de către învățător în postul nou înființat. Iar în zua de naștere a sfântei Fecioare Maria din 8 Septembrie s'au adus prima cărămidă prin cei doi înființători ai ei.

Iar în fine celor ce au muncit, dăruit și a fost și vor fi binevoitori acestei zidiri, bunul Dzeu să le prmească în zăcit în împărăția cerească după moartea lor în numele Tatului și al Fiului și al sfântului Duch Amin.

Biroul Industrial al municipiului Timișoara.

No. 1362/1928. ind.

PUBLICATIUNE.

D-l Leonhard Wolf a cerut concesiune pentru un stabiliment de vopsitorie de Arte, ce dorește a înființa în Timișoara circ. IV., Str. I. Văcărescu No. 36.

In baza §-lui 27 al legii XVII din anul 1884 pentru pertractarea ce se va ținea la fața locului să fixează ziua de 3 Maiu 1928 ora 4.30 p. m. cu aceea, că planurile și descrierea technică sunt puse la vederea generală în oficiul Biroului Industrial al orașului.

Timișoara, la 26 Aprilie 1928.

Banea, șef. bir. ind.

Primăria Municipiului Timișoara

No. III. 11012

LICITAȚIE PUBLICA

Tramvaiele comunale Timișoara au lipsă pentru mantalele de iarnă a personalului de mișcare de 600 m. stofă de lână conform caetului de sarcini care se poate vedea la direcțiunea T. C. T. Pentru furnizarea acestei stofe se escrie licitație publică pentru ziua de 9 Iunie 1928 ora 10 a. m. Licitația va avea loc la Primăria orașului Timișoara, biroul licitațiilor publice (Etaj. I. camera No. 40).

Amatorii vor prezenta ofertele lor închise și timbrate în regulă, împreună cu o garanție de 10% numerar sau efecte de stat din suma totală oferită.

La licitație se admit numai fabricile de branșă.

Timișoara, la 24 Aprilie 1928.

Primăria Municipiului Timișoara

No. 1062 1928. Port.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul portărel al Tribunalului Timișoara prin aceasta publică că în baza deciziunii No. G. 1085/1928 a judecătoriei Rurale Timișoara, în favorul reclamantei Saveta Voivodescu din Remetea, reprezentat prin avocatul Dimitrie Bottez din Timișoara, pentru încasarea creanței de 586 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 18 Maiu 1928 orele 10 p. m. la fața locului în comuna Remetea-Mare No. 16, unde se va vinde prin licitațiune publică judiciară una căruță, două canapele, 4 scaune, etc., în valoare de lei 2500.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Timișoara, la 10 Aprilie 1928.

M. Jarcea, portărel

No. 1053/1928. Port.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul portărel al Tribunalului Timișoara, prin aceasta publică că în baza deciziunii No. G. 1269/1928 a judecătoriei Rurală Timișoara, în favorul reclamantei Saveta Voivodescu din Remetea, repr. prin avocatul Dimitrie Bottez din Timișoara pentru încasarea creanței de 221 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 18 Maiu 1928 orele 9½ p. m. la fața locului în comuna Remetea Mare No. 109, unde se va vinde prin licitațiune publică judiciară una vacă, una masă, două canapele în valoare de 2500 lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Timișoara, la 10 Aprilie 1928.

M. Jarcea, portărel

No. 1037/1928. Port.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul portărel al Tribunalului Timișoara prin aceasta publică că în baza deciziunii No. G. 1030/1928 a judecătoriei Rurale Timișoara, în favorul reclamantei Saveta Voivodescu din Remetea repr. prin avocatul Dimitrie Bottez din Timișoara, pentru încasarea creanței de 1000 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 18 Maiu 1928 orele 9 p. m., la fața locului în comuna Remetea-Mare No. 15, unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară 6 scaune, 3 mese, 1 bufet, și alte obiecte casnice în valoare de 8200 lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Timișoara, la 10 Aprilie 1928.

M. Jarcea, portărel

No. 1036/1928. Port.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul portărel al Tribunalului Timișoara prin aceasta publică că în baza deciziunii No. G. 1014/1928 a Judecătoriei Rurală Timișoara, în favorul reclamantei Saveta Voivodescu din Remetea, repr. prin avocatul Dimitrie Bottez din Timișoara pentru încasarea creanței de 617 lei și acc., se fixează termen de licitație pe ziua de 18 Maiu 1928 orele 10½ a. m. la fața locului în comuna Remetea-Mare No... unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară doi mânzi de un an, în valoare de 4000 lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Timișoara, la 10 Aprilie 1928.

M. Jarcea, portărel

No. 1026/1928. Port.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul portărel al Tribunalului Timiș-Torontal prin aceasta publică, că în baza deciziunii No. G. 1044/1928 a Judecătoriei Rurale Timișoara, în favorul reclamantei Saveta Voivodescu din Remetea, repr. prin avocatul Dimitrie Bottez din Timișoara, pentru încasarea creanței de 1515 lei, cap. și acc., se fixează termen pentru vânzarea prin licitație pe ziua de 18 Maiu 1928 ora 11 la fața locului, în comuna Remetea No. 101, unde se vor vinde prin licitațiune publică următoarele obiecte: 1 căruță, 2 canapele, 1 pat și 1000 buc. cărămizi prețuite toate în 4800 Lei, în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Timișoara, la 26 Aprilie 1928.

M. Jarcea, portărel

No. 1029/1928. Port.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul portărel al Tribunalului Timișoara, prin aceasta publică că în baza deciziunii No. G. 1235/1928 a judecătoriei Rurală Timișoara, în favorul reclamantei Saveta Voivodescu din Remetea, repr. prin avocatul Dimitrie Bottez din Timișoara, pentru încasarea creanței de 231 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 18 Maiu 1928 orele 8½ p. m. la fața locului în comuna Remetea-Mare No... unde se vinde prin licitațiune publică judiciară una căruță, în valoare de 3000 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

M. Jarcea, portărel

No. 1060/1928. Port.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul portărel al Tribunalului Timiș-Torontal, prin prezenta publică, că în baza deciziunii No. G. 1064/1928 a judecătoriei Rurale Timișoara, în favorul reclamantei Saveta Voivodescu din Remetea, repr. prin avocatul Dimitrie Bottez din Timișoara, pentru încasarea creanței de 981 lei cap. și acc., se fixează termen pentru vânzare prin licitație pe ziua de 18 Maiu 1928 ora 12, la fața locului, în comuna Remetea No ... unde se vor vinde prin licitațiune publică următoarele obiecte: 2 cai, 1. căruță, grapă de fier și alte obiecte casnice, prețuite în 6.500 lei, în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Timișoara, la 26 Aprilie 1928.

M. Jarcea, portărel

No. 1049/1928. Port.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE

Subsemnatul portărel al Tribunalului Timiș-Torontal, prin prezenta publică, că în baza deciziunii No. G. 1012/1928 a Judecătoriei Rurale Timișoara, în favorul reclamantei Saveta Voivodescu din Remetea repr. prin avocatul Dimitrie Bottez din Timișoara, pentru încasarea creanței de 398 lei, cap. și acc. se fixează termen pentru vânzarea prin licitație pe ziua de 18 Maiu 1928, ora 11½ la fața locului în comuna Remetea No... unde se vor vinde prin licitațiune publică următoarele obiecte: doi boi prețuiți în 5.000 lei, în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Timișoara, la 26 Aprilie 1928.

M. Jarcea, portărel

CINEMA:

CETATE: 4, 5 și 6 Maiu — APOLLO: 7, 8 și 9 Maiu
CONCORDIA: 10 și 12 Maiu

ORLOW

După cunoscuta operetă de mare succes. Ritm și armonie, farmec și veselie. Solo și duete de sopran și bariton.

In rolurile principale:
SV. PETROVICH, VIVIAN GIBSON și H. JUNKERMANN

Monopol: Thalia-Adria-Film, București.

Seara prețuri majorate!

Institutul de Arte Grafice „CARTEA ROMANEASCA“ Sucursala Timișoara, Piața Iepeș Vodă No. 2. — Telefon No. 1260.

BCU Cluj / Central University Library Cluj